

1. Strateegia meetme number ja nimetus
Meede 1: Ettevõtluse arendamine
2. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus
<p>Ettevõtlus on Võrtsjärve Ühenduse tegevuspiirkonnas hoogsalt arenenud ning ka ettevõtete arv kasvab pidevalt. Majanduslikult aktiivsete ettevõtete arv 1000 elaniku kohta on viimastel aastatel kasvanud, ent jääb veel Eesti keskmisele veidi alla. Ka keskmine palgatase jääb alla Eesti keskmisele. See soodustab nii väljarännet tegevuspiirkonnast kui ka töötamist peamistes tömbekeskustes (Tartu ja Viljandi linnades). Kohalike turismiettevõtjate peamine probleem on madalhooaja majanduslik toimetulek, mistõttu on nende peamine väljakutse leida võimalusi paremaks majandamiseks talveperioodil. Lisaks on selgunud, et suuresti on kasutamata tegevuspiirkonna ressursid, teiste hulgas kaunis loodus ning paiknemine Võrtsjärve läheduses, millest viimane panustab juba oma olemusega piirkonna ühtse kohaidentiteedi tekkimisse. Tegevuspiirkonnas on vajalik panustada ettevõtete tegevuse edendamisse, et tõsta kohalike toodete ja teenuste kvaliteeti ning muuta need kättesaadavamaks nii kohalikul tasandil kui ka teistes piirkondades. Muuhulgas on meetme fookuses uute töökohtade loomine ja võimekuse tõstmine vajalike investeeringute kaudu. Ettevõtluse edasiseks arenguks on oluline toetada eelkõige mikro- ja väikeettevõtlust ning alustavaid ettevõtjaid. Sektori edendamiseks on meetme raames soodustatud uuenduslike lahenduste kasutuselevõtmine ning arendamine. Teiste hulgas on soodustatud tegevused, mis aitavad kaasa keskkonnasäästlikkusele või on suunatud kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele. Meetme raames toetatakse muuhulgas ühistegevusprojekte, mis viiakse ellu vähemalt aastase tegevuskava alusel vähemalt kahe juriidilise isiku või füüsilisest isikust ettevõtja poolt.</p>
3. Strateegia meetme eesmärk ja saavutatav tulemus
Tegevuspiirkonna ettevõtete konkurentsivõime on paranenud tänu mitmekesisele ja hea kvaliteediga pakutavale kohalike toodete ja teenuste valikule ning teadlikult tegutsevatele ning teadmishimulisele ettevõtjale.
4. Toetuse saajad
Meetme sihtrühm on tegevuspiirkonna ettevõtjad. Projektitoetust võivad taotleda MTÜ Võrtsjärve Ühenduse tegevuspiirkonnas (Rõngu, Rannu, Kolga-Jaani, Võhma ja Kõo) tegutsevad: FIE-d, mikro- ja väikeettevõtted ¹ , kolmanda sektori organisatsioonid, juhul kui nende tegevus on suunatud ettevõtlusele.
5. Toetatavad tegevused
Toetatavad tegevused vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1060 või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/2115 toetuste kohta sätestatud

¹ Mikroettevõtte – ettevõtte, mis annab tööd kuni 10 inimesele ning mille käibe või bilansi maht ei ületa 2 miljonit eurot. Väikeettevõtte – ettevõtte, mis annab tööd kuni 50 inimesele ning mille käibe või bilansi maht ei ületa 10 miljonit eurot (https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-definition_en).

artiklite 31, lõige 2 ja artikli 32, lõige 1 nõuetele.

Abikõlblikud on eelarveprojektis kavandatud toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud, sealhulgas EAFRD toetuse abil elluviidava tegevuse komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/129 sätestatud nõuete kohaseks tähistamiseks kasutatava sümboli ja teavitustegevuse maksumus, mis on sihtotstarbelised, mõistlikud, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projektitoetuse eesmärgi saavutamiseks.

* Materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud põhivarasse², sh keskkonnasäästlikesse lahendustesse, kohapealsete toodete ning teenuste loomiseks või arendamiseks ja mikrotootmise edendamiseks.

* Investeeringuga seotud kaasnevad tegevused.

* Investeeringuga seotud järelevalvetegevused.

* Investeeringut ettevalmistavad tegevused, kui investeering viiakse ellu sama projekti raames ja ettevalmistava tegevuse maht ei ületa 10% projekti kogumaksumusest.

* Ühistegevused, mis viiakse ellu ühe- kuni kaheaastase tegevuskava alusel vähemalt kahe juriidilise isiku või füüsilisest isikust ettevõtja poolt ning kellest vähemalt üks ei ole teine kohalik tegevusrühm.

Mittetoetatavad tegevused:

* Kinnistu ja kinnisvara ost.

* Investeeringut ettevalmistavad tegevused, kui need viiakse ellu eraldiseisva projektina.

* Vabatahtliku töö arvestamine omafinantseeringuna.

* Püsikulude rahastamine.

* Mootorsõidukite ost.

* Võrtsjärve Kalanduspiirkonna strateegias rahastatavad tegevused.

6. Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. meetmes lubatud taotlejad ning dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel)

Meetme sihtrühm on tegevuspiirkonna ettevõtjad. Projektitoetust võivad taotleda MTÜ Võrtsjärve Ühenduse tegevuspiirkonnas (Rõngu, Rannu, Kolga-Jaani, Võhma ja Kõo) tegutsevad: FIE-d, mikro- ja väikeettevõtted ³, kolmanda sektori organisatsioonid, juhul kui nende tegevus on suunatud ettevõtlusele.

Tegevusrühma nõuded taotlejale ja toetuse saajale:

Projektitoetuse taotleja peab vastama projektitoetuse saamiseks regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 23 välja toodud nõuetele.

Taotleja ja toetuse saajad tagavad, et hinnapakumuse esitaja, kauba või teenuse tarnija ei ole taotlejaga seotud isik **tulumaksuseaduse § 8 lõike 1 mõistes**.

² Põhivara alla võib lugeda näiteks investeeringud taristusse, hoonetesse, seadmetesse, tarkvarasse jms.

³ Mikroettevõtte – ettevõtte, mis annab tööd kuni 10 inimesele ning mille käibe või bilansi maht ei ületa 2 miljonit eurot. Väikeettevõtte – ettevõtte, mis annab tööd kuni 50 inimesele ning mille käibe või bilansi maht ei ületa 10 miljonit eurot (https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-definition_en).

* Taastuvenergia kasutuselevõttu toetatakse tingimusel, et vähemalt 50% toodetud energiast tarbitakse taotleja tootmisprotsessis.

* Ei ole lubatud taotleja investeeringuid mitmes etapis.

* Tegevusrühmale esitatavate dokumentide loetelu peab vastama rakenduskava meetmelehele.

* Tegevus tuleb ellu viia MTÜ Võrtsjärve Ühenduse tegevuspiirkonnas, välja arvatud turundustegevus ja koostöö tegevused.

* Investeeringu puhul tuleb taotluses täiendavalt välja tuua objekti tasuvus- või jätkusuutlikkuse analüüs, kui toetuse summa ületab 10 000 eurot.

* Toetuse saaja täidab rakenduskava meetmelehes toodud nõuded.

* Ühistegevusena ellu viidav projekt peab hõlmama vähemalt ühte partnerit.

Projektitoetuse saaja kohustused, mis tulenevad regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 34 sätestatust:

*Toetuse saaja kohustub projekti elluviimist alustama hiljemalt 9 kuu jooksul ja projekti ellu viima kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

*Toetuse saaja kohustub projektitoetusega ehitatava objekti või soetatava objekti võtma sihtotstarbeliselt kasutusse kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Projektitoetuse taotleja esitab e-Prias Võrtsjärve Ühendusele koos vormikohase avaldusega järgmised dokumendid:

1) Investeeringu puhul **objekti tasuvus- või jätkusuutlikkuse analüüs** (taotleja poolt vabalt valitud vormis, soovitatav maht 1leht A4), kui toetuse summa ületab 10 000 eurot;

2) **hinnapakkumised**, mis vastavad regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 26 välja toodud nõuetele;

3) **ehitustööde** puhul hinnapakkumused **PRIA** poolt koostatud **vormil**;

4) ehitise ehitamise korral **väljavõte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga**, kui need on nõutavad ehitusseadustiku kohaselt ning **kui ei taotleta** toetust sealhulgas ka **ehitusprojekti koostamiseks**;

5) **dokument** selle kohta, et ehitise ehitamisel, välja arvatud uue ehitusloakohustusliku hoone püstitamisel, või renoveerimisel on see **ehitis ja sellealune maa** projektitoetuse **taotleja otseses valduses** asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja on VKE, või vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja ei ole VKE;

6) **dokument** selle kohta, et **uue ehitusloakohustusliku hoone** püstitamisel on **hoonealune maa** projektitoetuse **taotleja omandis** või on sellele maale projektitoetuse taotleja kasuks seatud **hoonestusõigus** vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja on VKE, või vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja ei ole VKE;

7) **dokument** selle kohta, et sellise **seadme soetamisel**, mis paigaldatakse **ehitisse** või mida **kasutatakse ehitises**, on see **ehitis projektitoetuse taotleja otseses valduses** asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui taotleja on VKE, või vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui taotleja ei ole VKE.

8) **eraõigusliku juriidilise isiku** puhul tema **juhtimis- ja järelevalveorganitesse** kuuluvate isikute **nimekiri**, kui see ei ole äriregistrist või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrist kättesaadav.

7. Toetuse maksimaalne suurus ja määr

Projektitoetust antakse vähemalt 15 protsenti toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest.

Toetust antakse taotlejale **kuni 60%**, võttes lisaks arvesse kõiki riigiabi reeglitest tulenevaid piiranguid.

Ühes taotlusvoorus **maksimaalne** projektitoetus on **60 000 eurot** ja **minimaalne 1000 eurot**. Ühes taotlusvoorus maksimaalne projektitoetuste arv ühe taotleja kohta on 1.

Kulude abikõlblikkus ja mitterahaline omafinantseering on reguleeritud taotluse esitamise hetkel kehtivas LEADER rakendusmääruses.

Kulud peavad olema selgelt põhjendatud, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekad ja vajalikud eesmärgi saavutamiseks.

8. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/2115 artiklis 7 sätestatud näitajad ja ÜPP-strateegiakavas nimetatud sihtväärtus

R.37 CU Majanduskasv ja töökohad maapiirkondades ÜPP projektides toetatud uued töökohad

R.39 CU Maamajanduse arendamine Ühise põllumajanduspoliitika toetusel arendatud maaettevõtete arv, sealhulgas biomajandusettevõtted

9. Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed

Tulemusnäitajad:

Projekti tulemusel loodud uued või täiustatud tooted või teenused -10

Projekti tulemusel loodud võimalused aastaringseks turismiks (projektide arv) -5

Projekti tulemusel loodud uute ja säilitatud töökohtade arv -20

Arendatud ettevõtete arv -15

Projektide arv, mis aitavad kaasa keskkonnasäästlikkusele, kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele -4

Väljundnäitajad:

Ühistegevuses osalenud partnerite arv -6

Ühistegevuses osalenud inimeste arv -30

Uuenduslike projektide arv tegevuspiirkonnas -4

Ettevõtlusele suunatud projektide arv -50

Esmataotlejate arv -8

10. Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid

Taotlusi hinnatakse 0–2 punkti süsteemis. Taotlused, mille hindepunktide summa jääb alla 50% maksimaalsest, ei saa positiivset otsust.

Kõikidele meetmetele kohalduvad hindamiskriteeriumid:

Projektitaotluse tegevuse vastavus strateegiale ja meetme eesmärkidele
Projekti panus meetme tulemus- ja väljundnäitajate indikaatorite sihttasemetete täitmisesse
Realistlikkus
Uuenduslikkus (kohalikul tasandil)
Esmataotleja⁴ LEADER-meetmest
Keskkonnasäästlikkus ja kliimamuutuste leevendamine või nendega kohanemine
Taotleja võimekus projekti läbiviimiseks

Meetmetspetsiifilised hindamiskriteeriumid:

Projekti suunatus kohalikule tootele ja teenusele
Noor ettevõtja
Töökohtade loomine
Projekti tulemusel loodud võimalused aastaringseks turismiks

11. ÜPP-strateegiakava erieesmärk, mille saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab

Meede nr 1 panustab ÜPP 2023–2027 8. erieesmärgi elluviimisesse: „Edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat metsamajandust“.

Lisa 1. Hindamiskriteeriumid

⁴ Esmataotleja on organisatsioon, mille juhatuse liikmetest vähemalt 2/3 ei ole olnud ühegi toetust saanud taotleja juhatuses.

Lisa 1.
Meede 1: Ettevõtluse arendamine. Hindamiskriteeriumid

	Hindamiskriteerium	Lävend	Hindepunktid	Max hindepunktid
1	Projektitaotluse tegevuse vastavus strateegiale ja meetme eesmärkidele	- Projektitaotlus on kooskõlas Võrtsjärve Ühenduse strateegiaga ning vastab meetme eesmärkidele.	2	2
		- Projektitaotlus on mõningal määral kooskõlas Võrtsjärve Ühenduse strateegiaga ning vastab osaliselt meetme eesmärkidele.	1	
		- Projektitaotlus ei ole kooskõlas Võrtsjärve Ühenduse strateegiaga või ei vasta meetme eesmärkidele.	0	
2	Projekti panus meetme tulemus- ja väljundnäitajate indikaatorite sihttasemetes täitmisel	- Projekt panustab kõikide meetme indikaatorite täitmisel.	2	2
		- Projekt panustab meetme indikaatorite täitmisel osaliselt.	1	
		- Projekt ei panusta meetme indikaatorite täitmisel.	0	
3	Realistlikkus	- Projekti sisu ja ajakava on teostatav ja taotleja on kompetentne projekti rakendamiseks. Eelarve ja tegevused on põhjendatud.	2	2
		- Projekti sisu on osaliselt teostatav ja taotleja kompetents vähene. Eelarve ja tegevuste põhjendus vähene.	1	
		- Projekti rakendamise ajakava ja eelarve ei ole realistlik ning taotleja kompetents ei ole piisav.	0	
4	Uuenduslikkus (kohalikul tasandil)	- Projekti läbiviimine lisab piirkonda uusi tooteid ja/või teenuseid ja projekti tulemusel kasutatakse tavapärasest paremat tehnoloogiat või protsessi.	2	2
		- Projekti läbiviimine lisab piirkonda uusi tooteid ja/või teenuseid või projekti tulemusel kasutatakse tavapärasest paremat tehnoloogiat või protsessi.	1	
		- Projektis ei esine uuenduslikke aspekte.	0	
5	Esmataotleja ⁵ LEADER-meetmest	- Projekti taotleja on LEADER-meetme esmataotleja.	2	2
		- Projekti taotleja on varasemalt LEADER-meetmest toetust taotlenud.	0	
6	Keskonnasäästlikkus ja kliimamuutuste leevendamine või nendega kohanemine	- Projekt on olulisel määral suunatud keskkonnasäästlikkusele või kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele.	2	2
		- Projekt on vähesel määral suunatud keskkonnasäästlikkusele või kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele.	1	
		- Projekt ei ole suunatud keskkonnasäästlikkusele või kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele.	0	
7	Taotleja võimekus projekti läbiviimiseks	- Taotleja ei ole varem projektitoetust taotlenud või on taotleja kõik varasemad toetatavad projektid õigeaegselt lõpetanud.	2	2
		- Taotlejal on varasemalt jäänud projektid lõpetamata või on taotlejal vähemalt 2 pooleliolevat projekti.	0	
8	Projekti suunatus kohaliku toote ja teenusele	- Projekt on suunatud kohaliku toote/teenuse propageerimisele.	1	1
		- Projekt ei propageeri kohalikke tooteid ega teenuseid.	0	
9	Noor ettevõtja	- FIE, OÜ või ASI kõik osanikud on taotlemise hetkel	1	1

⁵ Esmataotleja on organisatsioon, mille juhatuse liikmetest vähemalt 2/3 ei ole olnud ühegi toetust saanud taotleja juhatuses.

		nooremad kui 40 aastat. - Vähemalt üks FIE, OÜ või ASi osanikest on taotlemise hetkel vanem kui 40 aastat.	0	
10	Töökohtade loomine	- Projekti läbiviimise käigus luuakse uusi töökohti. - Projekti läbiviimise käigus säilitatakse olemasolevad töökohad. - Projekti läbiviimise käigus ei säilitata ega looda juurde uusi töökohti.	2 1 0	2
11	Projekti tulemusel loodud võimalused aastaringseks turismiks	- Projektiga luuakse lahendusi aastaringseks turismiks. - Projekt ei ole suunatud aastaringseks turismiks lahenduste leidmisele.	1 0	1
			Maksimum hindepunktid	19
			Lävend	9,5